

belül tehát nemcsak az üledék változatos, de egyes helyeken eltérőek a fosszilizációs körülmények is. Ez a forrás helyének, a medence aljzat dőlésének, a hosszú ideig pangó, erősen meszes víznek a következménye lehet.

TŰZHELY

1996. évi munkánk során terrakottásan átégett löszben, égett csontszilánkokat, rossz megtartású faszenet figyeltünk meg, mintegy 70 cm szélességben.

LELETEK

Fauna

Ugyanebben kötetben egy külön dolgozat ismerteti a puhatestű és kisemlős faunát, valamint az éghajlatra vonatkozó következtetéseket és rekonstrukciót. A nagyemlősöket a régi ásatások leleteiből ismertetem, az újabb paleontológiai anyag feldolgozása folyamatban.

Tata-Porhanyóbánya paleontológiai leleteivel foglalkozó kutatók mindegyike kiemeli a mikro- és makrofauna ökológiai igényeiben mutatkozó kettősséget. Ez a kettősség egyike a lelőhely nagy ellentmondásainak. A nagyemlős fauna hideg sztyepp, illetve középhegyi miliőre, a rágcsáló fajlista enyhe/meleg környezetre jellemző. Az ellentmondást időnként a telep kronológiai helyzetének módosításával vélték feloldani, ám újabban ismét tisztán paleontológiai-módszertani feladat a jelenség értelmezése.¹⁵

A telep helyének kiválasztásában számos olyan tényező játszott közre, ami a fiatalabb régészeti korszakokban, a történeti időkben és jelenleg is a helyszín mellett szól. A folyó és ivóvíz közelsége, a 20-25 fokos források temperáló hatása, a kedvező mikroklíma, a különböző ökológiai fülkék változatos vadállományának vadászatában rejlő lehetőségek felismerése lehetett a döntő egy vadászó közösség számára. A zsákmány a Gerecse barlangjaiból (barlangi medve, barlangi hiéna), a Kisalföld keleti peremének füves síkságáról (mamut, ló, szamár, orrszarvú) és a környező hegyek vegyes lomboserdeiből (vaddisznó, szarvas-félek) került a telepre. Az általános későpleisztocén fajok listáját halak, vadmadarak gazdagították. A választék kiegészült azokkal a növényi eredetű élelmiszerekkel, melyeknek pollenjét vagy szenét megtalálták a kitöltésben. A közeli nyersanyagforrásokkal együtt a feltételek rendkívül vonzóak lehettek a tartós megtelepedésre.¹⁶ A számítások szerint a júliusi 19 fok Celsius maximum hőmérsékletű éghajlat már nem az interglaciális optimum bőségét nyújtotta, a kezdődő glaciális jelentősebb éghajlatváltozásai azonban már nem érték itt a közösséget.

A régészeti leletanyag

Az egyedileg beletárolt tárgyak száma a Vértes-ásatás után 2318 volt. Az újból meginduló munkánk során előkerült leletek számbavétele, feldolgozása folyamatban van, de az előzetes adatok alapján bizonyos, hogy legalább megkettőződik azoknak a tárgyaknak a száma, amelyek részben típusos eszközök, részben a megmunkálási